

La începutul lunii septembrie 2019 am avut prilejul și bucuria de a-l vizita pe muzicologul George Balan, în Sankt Peter, Germania. Complice mi-a fost prietena pianistă Liana Herman din Israel care i-a fost studentă la Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din București și-și dorea foarte mult să-l revadă. La cei 90 de ani, domnul profesor George Balan are o memorie și o luciditate de invidiat. Ne-a povestit momente din trecutul său profesional cu date și detalii și în același timp comunica atât cu noi în limba română cât și cu persoanele din preajma sa (angajați la Musicosophia) în limba germană, franceză și spaniolă. I-am solicitat un interviu și mi l-a acordat cu amabilitate, transmite Lucreția Berzintu pentru Romanian Global News.

Lucreția Berzintu: Ce este musicosophia?

George Balan:

Am numit musicosophia o metodă de a asculta muzica prin care ascultătorul să-și dea seama despre ce este vorba în limbajul muzical. Este o introducere în ceea ce-aș numi arta de a asculta muzica și se bazează pe ascultarea repetată a aceleleași muzici și a unor porțiuni din ce în ce mai reduse din muzica ascultată. Așa cum face, de fapt, și interpretul când își pregătește concertul sau sonata pe care trebuie să le cânte în public. El disecă la instrument bucata respectivă în porțiuni din ce în ce mai mici care se străduiește să și le lămurească și să și le însușească. Cam asta face și ascultătorul care însă nu are instrument - un pian sau o vioară, și acest aparat de reprodus, discul cu muzică înregistrată pe care îl poate întrerupe ori de câte ori vrea pentru a adânci muzica în detaliile ei. Și așa, pas cu pas, ajunge să cuprindă întreaga mișcare muzicală, un adante de simfonie, un allegro de concert... până și-o însușește, până când ideile muzicale îi devin clare și trăiește cu ele așa cum trăiește cu propriile sale gânduri. Iată, în rezumat, ce este musicosophia.

Ce înseamnă să fii un ascultător conștient al muzicii?

Înseamnă să fii concentrat exclusiv asupra muzicii pe care o asculți, să nu-ți mai permiți să faci altceva în afară de ascultarea muzicii și să nu le permiți altora să te întrerupă în ascultarea muzicii. Și mai ales, să-ți pui gândirea - adică perceperea intelectuală a muzicii, la contribuție, trecând dincolo de plăcerile, emoțiile care sunt foarte trecătoare.

Pe ce treaptă a valorilor se află ascultarea conștientă a muzicii, vizavi de compunere și interpretare?

Se află pe aceeași treaptă. Adică ascultătorul își găsește, în sfârșit, adevărata sa rațiune de a fi, aceea de a fi al treilea creator al muzicii, pentru că dacă el nu este, totul a fost zadarnic, și Beethoven, și pianistul genial care-l interpretează. Adică, totul se dizolvă și dispăre cu niște aplauze stupide care anulează impactul profund pe care muzica, în fond, ar trebui să-l aibă asupra omului.

Care este importanța muzicii pentru sufletul omului, vizavi de anumite afecțiuni sufletești?

Muzica, desigur, poate servi uneori ca mijloc de alinare, de consolare, de îmbărbătare... dar nu aceasta este rațiunea ei de a fi. Ea trebuie înțeleasă. Ceea ce-am numit alinare, consolare, îmbărbătare... sunt un fel de efecte secundare pozitive pe care muzica le poate avea dacă te străduiești și să o înțelegi. În cazul când numai ele se produc - aceste efecte secundare, pur emoționale, ele n-au niciun fel de durabilitate, dispar în cel mai scurt timp. Dar înțelegerea muzicii, pătrunderea ascultătorului la ideile muzicale - mai popular vorbind, melodii care formează țesutul muzical. Aceasta este adevărata lui menire și abia atunci un mare compozitor, un Bach, un Mozart, un Beethoven... își găsesc partenerul de convorbire spirituală.

Există vreo relație între teologie și musicosophie?
Niciuna.

Am citit că dumneavoastră ați studiat și teologia...

Din curiozitate.

Având în vedere că aveți filiale ale Musicosophiei în mai multe țări, v-ați gândit și la o filială în România?

M-am gândit de la bun început dar n-am găsit mușterii.

Ce condiții ar fi trebuit să îndeplinească așa - zișii mușterii?

Eu le-am făcut câteva demonstrații despre ceea ce înseamnă ascultarea conștientă a muzicii în speranța de a-i convinge și de a-i câștiga pentru idee, dar reacția lor a fost "cine ne dă bani ca să deschidem o acțiune musicosophia în România?" Și atunci, am lăsat să cadă totul. Noi nu suntem sponsori și nici nu avem resurse... și nici nu este modul cel adecvat de a începe o asemenea acțiune. Eu am început de la zero, de la sărăcia totală dar am înaintat străduindu-mă, luptând cu dificultățile și încetul cu încetul s-a impus, dar românii voiau mai întâi bani și sponsorizare. Nu eram în măsură să...

Dar, s-ar fi putut deschide o acțiune musicosophia și prin voluntariat...

Nu s-au găsit voluntari. Am făcut destule demonstrații la Conservator, la Ateneu... Cum am menționat, deja, nu s-a găsit niciun mușteriu. Au aplaudat, au avut cuvinte de laudă, s-au declarat impresionați, dar despre un angajament real în favoarea ascultătorului din sală care, care doar știe să plătească un bilet de intrare și apoi să aplaude.

Cum vedeți viitorul acestei metode de ascultare, musicosophia?

Eu nu am capacitatea prezicerii, și vorbele frumoase pe care le-aș putea rosti despre un viitor înfloritor ar fi gratuite. Desigur, dorința e ca această idee să se răspândească. S-a răspândit

Scris de Sankt Peter, Germania/Romanian Global News
Vineri, 20 Septembrie 2019

până la un anumit punct dar în lumea în care trăim de câțiva ani văd cum interesul pentru valorile reale dispare din ce în ce mai mult.

Sunteți fondatorul acestei metode de ascultare, musicosophia. Cum a apărut aceasta?

A fost rezultatul unei întregi evoluții, produse mai întâi pe teritoriul românesc, timp de aproape trei decenii și apoi trecând prin multe încercări aici s-a ajuns să se cristalizeze. A fost un proces interior, n-am inventat-o. Ea a reprezentat un punct înaintat al unei evoluții care a durat mulți ani, prin dialogul meu personal cu muzica.

Ce mesaj transmiteți pentru românii de pretutindeni privind această metodă de ascultare, musicosophia?

Să încerce să iubească muzica așa cum îmi imaginez că iubesc România.

Aveți ceva de adăugat?

N-am, decât cuvinte de mulțumire pentru interesul și inteligența cu care au fost puse întrebările.

George Balan (ns, 11 martie 1929, Turnu Măgurele), fondatorul Școlii Internaționale de Musicosophia este filozof, muzicolog și aforist român. Este doctor în Estetică Muzicală.

Din 1949 a fost redactor al revistei de muzică "Contemporanul".

În 1955 a absolvit Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din București. Între anii 1955 – 1977 a fost asistent universitar, lector și conferențiar. A predat timp de 22 de ani ca profesor de estetică muzicală la Conservatorul din București.

În anii șaizeci, sub conducerea și moderația sa au fost difuzate o serie de emisiuni la radio și televiziune cu subiecte muzicale. În programele sale a subliniat în mod repetat importanța ascultării conștiente, fără de care opera compozitorilor și interpreților nu ar putea fi apreciată cu adevărat. A ținut multe conferințe publice în marile săli de concerte din România.

A studiat intensiv la Universitatea din Moscova, încheind cu teza "Cu privire la conținutul filozofic al muzicii".

În 1970 și-a terminat studiile în teologia ortodoxă cu lucrarea "Teologia iubirii".

În 1977 se autoexilează, din motive politice, în Germania.

În 1979 s-a stabilit în îndepărtatul Sankt Peter, Pădurea Neagră, pentru a se dedica activității sale.

În același an, 1979, înființează "Musicosophia – Schule", școală pentru formarea ascultătorului de muzică, o fundație și o editură cu același nume. Musicosophia are filiale în nouă țări: Germania, Franța, Italia, Mexic, Olanda, Austria, Elveția, Spania, Venezuela.

A conferențiat la Universitatea din Munchen pe tema "Filozofia muzicii".

George Balan numește muzica o "Știință spirituală sunătoare". Munca muzicologului Balan în România și în străinătate a fost marcată de cercetări în domeniile muzicii și filozofiei. Rezultatele cercetării le-a publicat în numeroase cărți, continuând în Germania. Multe cărți au fost traduse în șase limbi. A ținut multe conferințe publice în marile săli de concerte din România. <http://www.musicosophia.com>